

V luči vere

I ljubimo
svoj dom!

RAFAEL

Glasilo jugoslovanskih izseljencev
v Belgiji, Franciji, Holandiji, Nemčiji.

Uredništvo: Heerlen, Gasthuisstraat 3, Holandija.

Štev. 8.

AVGUST 1931.

Izdajejo: Slovenski izselj. duhovniki.

Leto I.

KAJ NAM MANJKA?

Lahka je ta uganjka, boste odgovorili dragi bravci Rafaela, še lažja od one stare: šviga švaga čez dva praga. Največkrat nam manjka denarja, zraven pa še polno drugih stvari kot zdravje, mir, zastopnost i.t.d.

Ne, niste prav rešili uganjke, ker ste pozabili, da vam jo je stavil Rafael, ki ima svoje ime po božjem angelu, ki je doma v oni deželi kjer take malenkosti ne pridejo v poštev. Rafael je opazil, da nekaj drugega našim izseljencem prav posebno manjka, namreč žive božje vere.

Vidite, vera je lahko živa ali pa tudi mrtva. Mrtva je vera, ako kdo sicer veruje, da je Bog in kar je razodel, a ne živi po tej veri, živi kot bi prave vere ne imel. Zivi kot bi Boga ne bilo, ne njegovih zapovedi. Zivi kot se njemu zljubi, skratka njegova vera je mrtva prazna dobrih del, ki jih Bog zapoveduje. In ta mrtva vera je tako lahka, in toliko ljudi zlasti v tujini tako živi, zakaj bi še mi ne. Poleg tega slišite večkrat besede: Kaj imaš od vere, kaj od cerkve! Tako je žal tudi veliko naših, ki imajo le še vero v denar in v to, kar se nese v usta; na Boga se spomnijo k večjem ob hudi stiski.

In vendar je ta moderna bresbrižnost za živo versko življenje usodna zmota sedanje človeške družbe, je zadnji Rafaelu, da vas je danes opozoril na dolžnost življenja po sv. veri, kar manjka veliko našim ljudem v tujini.

vzrok kriz, ki se čutijo po vseh deželah. Brez žive vere v srcih ni pravice ni ljubezni. Sami to pogosto čutite, ker manjka pri onih, ki bi mogli in morali deliti pravico in ljubezen, čut odgovornosti pred Bogom. Tako vlada paganska sebičnost, ki misli le nase, za druge se ne zmeni.

Pa tudi v življenju posamnika in družin je živo versko življenje podlaga in vir prave sreče. Verjemite mi, v teku let kar delujem med izseljenci, sem videl že veliko solza, veliko nesrečnih družin. Ali so bili mar lačni? Ne, imeli so belega kruha dosti. Nesrečni so bili, ker je vladal pri njih eden ali še več pglavitnih grehov. Življenje po veri je ugasnilo, zavladal je satan, in kjer vlada satan, tam je pekel. In res sem slišal večkrat besede: Pri nas je cel pekel.

Prijatelj, ki to bereš, ali še živiš po veri, ki te jo je učila tvoja mati in tvoj oče. Radi so te imeli kot te nima noben človek na svetu, dote ti niso mogli dati, ali dali so ti zlati nauk v življenje: Ne pozabi nikdar na Boga! Drži se tega nauka tudi na tujem. Posveti vsak dan vsaj s kratko prisrčno

Jugoslovanski izseljeniški duhovniki.

Od leve na desno.

V prvi vrsti: Mgr. Val. Zupančič (Lievin Francija), J. H. Dupont (jugosl. konsul v Heerlen), p. Teotim (Heerlen), g. Ant. Hafer (Merlebach, Francija).

V drugi vrsti: g. Oberžan (Heerlen), g. Jos. Kastelic (Aumetz, Francija), g. Hegenkötter (Ossenberg), g. Tensundern (Hövel bei Hamm), g. Fischer (zadnji trije nemški duhovniki, ki znajo slovensko).

molitvijo, ne opusti nikdar po nemarnem nedeljske sv. maše, ne pozabi na spoved in sv. obhajilo. Varuj se greha. Bodi na svojem mestu cel mož cela žena.

Program Rafaela je voditi naš rod v tujini po pravi poti v boljše čase. V njem ne boste našli praznih besed in zabavljanja, ampak nauk in navodila kako bodite vsak dan boljši in tako vsak dan srečnejši. Zato ne boste zamerili

BOLJŠEVIŠKA NEVARNOST.

(Sv. Oče želi, da bi katoličani molili, da se človeški rod reši grozne boljševiske kuge. S tem namenom prinašamo nekaj podatkov o boljševiskih razmerah, ki je o njih govoril že g. Oberžan pri „prosvetnem večeru“ v Heerlenu dne 2. marca tl.)

„Strašne in splošne viharje pripravlja ona propaganda, ki hoče razrušiti vsak red, uničiti vsako vero in paplaviti svet z nenravnim življenjem.“ Tako je govoril Pij XI. na zadnji sveti večer o boljševisizmu. In vsako priliko porabi, da opozori svet na silno nevarnost, ki mu preti od boljševiske kuge. Rad se v nagovorih spominja Rusije, njene strašne nesreče in nezaslišane boli in poziva vernike, naj molijo za bedne ruske duše, ki obupane ječe v krutih okovih krvoločnega boljševisma.

Boljševizem se trudi na vse kriplje, da bi razlil svoje krvave valove preko mej zesužnjene Rusije. Zadnji čas boljševiskom ta posel lajša težka gospodarska kriza, ki je objela svet. S svojim dumpingom (namernim prodajanjem za prenizko ceno) hočejo svetovno gospodarsko krizo še povečati, da bo nezadovoljstvo še večje. Ta nezadovoljnost in vedno rastoča brezposelnost je kakor nalašč voda na njihov mlin. S pomočjo sijajno plačanih agentov, ki jih razpošiljajo po vsem svetu, hujskajo delavce, govoreč jim, da se delavcu v Rusiji dobro godi, da je pod boljševisko vlado postal gospodar, da je kmet, prej suženj, postal sam svoj gospod. Ali pa je res tako?

Kako se godi delavcu v rdeči Rusiji?

Boljševiki so mu obljubljali med in mleko. Pod njihovo oblastjo delavec ne bo več golo orodje v rokah brezsrčnih kapitalistov, ki jim je moral noč in dan garati kakor stroj. Delavni čas se bo skrajšal. Nič več ne bodo stanovali po smrdljivih brlogih, ampak v zdravih, udobnih delavskih domovih. Visoka in redna plača jim bo omogočila prijetno življenje. Res mamljive obljube. Poglejmo, koliko so jih uresničili v 14 letih svojega gospodarstva.

Takoj v začetku revolucije so vpeljali osemurno delo na dan. L. 1927. so šli še dalje; izdali so razglas o sedemurnem delavniku. Pa prvi in drugi razglas poleg nešteto drugih so ostali na papirju, in samo na papirju. O tem poročajo sami boljševiski listi. Tako so n. pr. železničarji baltiške proge često po 20 ur zaporedoma v službi.

„Trud“, glasilo sovjetskih sindikatov, piše (20. marca 1926.), da so samo v letu 1925. delavcem naprtili poleg rednih delavnih ur še 8,200,000 ur „izrednega“ dela. In to izredno delo so morali delavci opraviti za navadno plačo, često celo zastoj. Moskovska „Pravda“ poroča (25. marca 1926.), da morajo mladi delavci redno delati dalj časa kot je predpisano. „Rabočaja Gazeta“ pa toži (16. junija 1926.), da morajo trgovski delavci delati povsod 10 do 11 ur na dan. V istem listu od 25. junija 1926. tarna neki delavec: Pri nas je že davno izginilo osemurno dnevno delo, redno moramo delati po 10 ur pa tudi več na dan. Slično piše tudi „Pravda“ dve leti pozneje (5. januarja 1928.): Zakon o osemurnem delavniku se pri nas z nogami tepta; v tovarni v mestu Staljinu se mnogi delavci mučijo dnevno po 12 ur.

„Trud“ priznava (1. julija 1928.), da v mnogih podjetjih delavce naravnost izsesavajo: od odraslih zahtevajo 12 ur dela na dan, od mlajših 10 do 12 ur, od žensk 10 do 11 ur.

Že l. 1927. so proglasili sedemurni delavnik, pa šele l. 1930. so ga uvedli in to samo za 450.000 delavcev. No, zato bodo drugim 12 milijonom delavcev naprtili tem več izrednih in neplačanih ur.

Poleg tega imajo v boljševiski Rusiji takozvano prisilno delo. Radi kake malenkosti prisilijo tisoče in tisoče delavcev, da tedne ali mesece zastoj delajo za sovjete, gladni in napol goli, da morejo tem laže izvajati svoj dumping.

Iz povedanega vidimo, da izrabljajo boljševiski delavce kot tovarno živino. Ali pa so vsaj poskrbeli delavcem za lepe, zdrave domove? Toliko se bahajo s temi domovi. In res jih je nekaj, a zelo malo. Samo, da varajo z njimi tujce. V njih stanujejo samo njihovi izvoljenci; delavski masi pa so vrata radi grozne draginje zaprta. Eno stanovanje stane mesečno 6000 Din. Kje pa naj jih vzame ubogi delavec, ki pa zasluži mesečno le 1600 do 1800 Din. Ti hvaljeni domovi so torej vse prej ko delavski.

V kakšnih domovih pa v resnici stanuje velika večina ruskih delavcev? Poslušajmo spet boljševiske liste.

„Komsomolskaja Pravda“ piše (3. aprila 1928.), da stanuje v Leningradu 45% mladih delavcev v gnusnih prostorih; na Uralu je 61% delavcev natrpanih v prostorih, ki so že brez njih prepolni; od teh jih 58% spi na golih tleh. — „Izvestija“ prinašajo 27. aprila 1928. tožbo delavskih odposlancev: stare zgradbe se rušijo, a tudi nove so že tako pokvarjene, da jih je treba temeljito popraviti. Delavske družine so stlačene v te podrtje tako tesno kakor slanki. Stenic, uši in druge golazni kar mrgoli; tla so iz cementa, kjer se otroci kmalu prehlade in obole; ulice so prave kloake; vode ni dovolj niti za pitje, kaj šele za pranje.

V bazenu Donec leži od 200.000 mladih delavcev polovica na golih tleh v zamazanih barakah. („Komsomolskaja Pravda“ od 11. maja 1928.) Delavci kanala Dargom prenočujejo v nesnažnih in strganih barakah, polnih golazni in vode. Za 200 ljudi je en sam umivalnik („Trud“ 10. avgusta 1928.). Po poročilu „Krasnaje Gazete“ od 22. marca 1929. ima od 45.200 delavcev ene industrije v Leningradu samo 1245 stan. Drugi so brez strehe. V „Konsomolskaji Pravdi“ (14. aprila 1929.) toži neki rudar: „V našem stanu se človek ne more odpočiti, spimo na golih deskah, ako je dež, plavamo na svojih ležiščih.“ Iste prilike so še tudi letos, četudi je že tretje leto pjetiljetke (petletni gospodarski načrt, po katerem naj bi se Rusija do l. 1933/34. močno industrializirala.) „Trud“ od 15. februarja 1931. piše o enem največjih sovjetskih podjetjih Dnjeprostroju: „Tu opažamo, da se sindikati prav nič ne brigajo za delavsko življenje. Nihče se ne briga za bolnike; v istih prostorih spe kot zdravi. Bolnice so vedno polne.“ „Trud“ (28. aprila 1931.) prinaša pravo stanje delavskih domov in veli: „Rezultat lanskega leta je žalosten. Gradilo se je slabo, drago in počasi. V oblasti Rykov je imelo samo 48% delavcev stanovanja; v eni sobi, ki obsega 8 do 10 m², je stanovalo do 20 delavcev.“

Pa da bi boljševiski vsaj redno izplačevali delavcem zaslužen plačo. V resnici jo dobe redno z zakasnitvijo nekaj mesecev. Sovjetski listi o tem neprestano tožijo. Tako piše „Trud“ 10. avgusta 1928., da delavci prekopa Dargom dobivajo plačo z zakasnitvijo 2—3 mesecev; o učiteljih na srednji Volgi pa veli (10. avgusta 1929.), da v avgusta še niso prejeli plače za april. Pa to še ni vse. Od te slabe in neredne plače boljševiski delavcem često še odtrgajo: n. pr. za luč, za kurjavo, za vodovod, za graditev novega tanka ali aeroplana, za pomoč komunistom v drugih deželah..... Vsemu temu se delavci morajo ukloniti, drugače izgube službo, svobodo in morda tudi življenje. V resnici je življenje boljševiskega delavca pasje življenje in ne človeško, kot piše neki delavec.

Tuji grehi. Katehet: „Povej mi, ljubi otrok, kateri so tuji grehi!“

Učenka: „Ne vem, gospod katehet. Pa vprašajte mojega brata, ki je bil v tujini; mogoče ve.“

NAŠIM MOŽEM.

Žene z vedrim in smehljajočim obrazom si žele naši moški. Lepo snažno stanovanje in dobro hrano tudi ljubijo. Kako veselo bi bilo na svetu, ko bi bilo to vedno mogoče.

Da pa ni vedno tako mogoče, mnogokrat ni kriva žena sama. Priznati boste morali, možakarji, da je večkrat krivda tudi na vaši strani.....

Plačilni dan je. „Kam bomo pa šli?“ se pogovarjajo že potoma s šihita. „Tja in tja — dobro!“ „Kaj bo pa ona rekla?“ „Eh, kaj! Ona še ni šla nikoli na šihit! kaj njo briga denar, zaslužiti ga moramo mi moški, potem tudi lahko z njim razpolagam!“ Snidejo se. Potem pa zlivajo vase tisti „Bock“, ki je že marsikoga prekucnil (Bock je belgijsko pivo!), ne meneč se za družino, najbrž lačno in raztrgano. V pijanosti pride marsikatera priložnost..... Ah, koliko zakonov je bilo že na ta način uničenih! Zalostno, prežalostno!

Prosim, da se prav razumemo! Večina naših moških je namreč dobrih, varčnih, poštenih. Le padci onih nesrečnih bolé nas — slovenske žene!

Žene, ki imajo take može, na noben način ne morejo biti vesele. Kako neki naj postreže možu z lepo urejenim stanovanjem, z dobro hrano, ko pa mož ne pusti centima doma.....?

Več člankov je že izšlo v našem listu namenjenih ženam in možem. Da ne bo treba več prerekanja v časopisih, naredimo vsi tako: Vi moški bodite varčni gospodarji in me zveste žene, matere in marljive gospodinje, pa bo zelo prijetno na svetu!

Žena iz Eysdena, Belgija.

HOLANDIJA IN PETER VELIKI.

Ruski pisatelj M. Aldanov, ki se je udeležil kongresa Penklubov v Holandiji, objavlja zanimive vtise o tej izredni deželi in njenem narodu.

V Zaandam, mesto severno od Amsterdama, vozi parnik „Czaar Peter“. Na glavnem trgu stoji spomenik Petra Velikega. Velika trgovska trdnjava se imenuje „Handelshuis Czaar Peter“ in po „Czaar Peter Straat“ greste proti „Czaar Peter Huisje“ itd.

Kaj je vleklo Petra Velikega v Holandijo? Ta dežela je bila, kakor znano, največja njegova želja. Car Peter ni bil „slovanska duša“ in duša mirnega, iskrenega in laskavega Holandca bi morala biti po vsej priliki njegovi burni, genialni in uporniški naravi tuja. S Holandci je imel samo eno sorodno potezo: delu naklonjeno praktičnost. Zdi se, da je našel Peter na Holandskem svoj ideal delavnosti. Če govorimo o osnovni črti holandskega narodnega značaja, potem je to njegova ljubezen do dela in njegova spretnost pri delu.

Kjer stoji danes novi del Amsterdama, so se še pred petimi leti pasle holandske črno-bele krave. Sedaj teko tu sijajne, široke ulice s krasnimi hišami v značilnem holandskem slogu, ki nima para na svetu.

Sedaj izsušujejo Holandci Zuidersko jezero. Ogromno vodno površino ločujejo od morja z nasipi, električne črpalke črpajo vodo. Na ta način hočejo pridobiti za kmetijstvo do 600.000 akrov nenavadno plodnega sveta, to je skoraj desetina obdelane holandske zemlje. Holandci pravijo, da brez vojne osvajajo nova ozemlja. Stroški za izsušenje bodo prekoračili 10 milijard frankov! Pa Holandci se s svojimi „petletkami“ ne hvalisajo jo vsem svetu. Delajo — to je zanje vse.

Neki francoski pisatelj je dejal, da je ves svet ustvaril Bog, le Holandijo so ustvarili Holandci sami. To je bilo težko delo. Kakor znano, leži Nizozemska niže nego morje in se brani pred poplavo z zapletenim sistemom nasipov. Ti nasipi imajo tudi vojaške namene. Načrt je zasnovan tako, da je mogoče v skrajnem slučaju preplaviti velik del dežele, med drugim tudi Haag in Rotterdam, in bi ostal kot zadnje zatočišče Amsterdam — sredi voda. Nemški cesar Viljem se je

ob priliki neke vojaške smotre pohvalil pred nizozem, kraljico Viljemino: „Vsak moj gardist je šest čevljev visok.“ Nakar mu je kraljica mirno odgovorila: „Za osvojitve Holandske je to premalo, kajti naš potop bo sedem čevljev globok.“

Z enakim ponosom pravi holandski učenjak Itta, da je njihova žarnica „Philipps“, ki je osvojila ves svet, izdelek tujih surovin, ki jih mora Holandija uvažati; le praznina v žarnici in energija ljudstva sta holandski. To je duh svobodne Holandije, ki je privlačil Petra Velikega.

BELGIJA.

Našim naročnikom! Prav častno število naročnikov imamo v Eysdenu in Winterslagu, katere vse prosimo, da obnovijo naročnino za drugo polovico leta in jo plačajo raznašalcu lista, Tudi v Waterschei in Zwartberg pošiljamo našega „Rafaela“, pa še nismo doslej dobili niti enega naročnika. Zeleli bi, da bi se tudi tam naši rojaki oklenili našega glasila. Dajte, poagitirajte malo!

Zastava društva sv. Barbare v Eysden. Letos je leto prav raznih slovensnosti v Holandiji in Belgiji. Dve zastavi sta že bili blagoslovljeni (v Seraingu društva „Jedjnest“ in v Lutetade društva sv. Barbare), dve prideta v jeseni na vrsto: v Spekholzerheide (Holand) in pri nas dne 13. septembra. Pripravljamo se na ta veliki dan. Zelo velikodušno nam je priskočilo na pomoč naše Kr. Poslanstvo v Bruselju, ki je izposlovalo našemu društvu podporo v znesku 2000 frankov.

Slovesnost blagoslovitve se bo vršila imenovanega dne popoldan pri večernicah v cerkvi in potem v veliki dvorani poleg šole. Prijateljska društva Holandije vljudno vabimo že sedaj. Natančnejša navodila in program sledi v prihodnji številki.

FRANCIJA — LOTRINGIJA.

Aumeške novice.

V nedeljo 12. julija nas je prvič obiskal novoimenovani g. Konsul D. Božovič. Slovenska kolonija v Aumetzu mu je priredila najslovensnejši sprejem, katerega so se udeležila vsa jugosl. društva iz okolice, pa tudi vsa krajevna francoska.

Ob ½ 3. uri popoldne se je pripeljal v spremstvu svoje družine gospoda tajnika Milosavljeviča in gospoda Krljeviča, predsednika pripravljalnega odbora za Zvezo jugoslovanskih društev v Franciji.

Poleg številnega občinstva se je udeležilo sprejema 11 društev. Pevci so mu zapeli v pozdrav jugoslovansko in francosko himno, nakar se je razvil spreved z vihrajočimi zastavami in godbo na čelu pred spomenik padlih vojakov, kjer smo zapeli žalostinko, gospod konsul pa je položil med igranjem marseljeze na grob lep šopek.

Pozdravno zborovanje smo priredili v sijajnem parku slovenske čitalnice. Govorili so: društveni predsednik Pišlar, župnik Kastelic, Gradišnik, Čenčič, Laporte, predsednik francoskega društva bivših vojakov in g. Krljevič. G. konsul se je vsem govornikom vzneseno zahvalil za pozdrave in nazdravil Njegovemu Veličanstvu Kralju, čemur je sledilo dolgotrajno ploskanje.

Pri sledečem častnem vinu je g. župnik Kastelic napil gospodu konsulu ponovno dobrodošlico, pozdravil njegovo gospo in družino, se posebno zahvalil francoskim gostom, ki so počastili našo slavnost, in napil večnemu prijateljstvu Francije in Jugoslavije. Po mnogih drugih napitnicah in prijetnem kramljanju se je hitro približal čas akademije, ki smo jo priredili na čast gospodu konsulu, pa tudi v spomin petletnega obstoja našega društva.

Prireditve smo uprizorili na prostem, med košatim zelen-

jem in smo jo hoteli posebno približati upoštevanja vrednim nazorom in nasvetom gospoda profesorja Kureta, kakor jih je razvil v zadnjih številkah Prosvetnega vestnika. Oder je bil pomaknjen v sredo gledalcev, ki naj prireditve ne bi samo gledali, marveč z njo sodelovali, n. pr. skupno z igralci peli najbolj navadne narodne pesmi. Kulis nismo rabili nobenih in nobenega zastoja. Ves spored naj bi nas bil čim bolj prestavil v domovino, n. pr. med naše vesele ljudi pri skupnem delu, za kar nam je služilo predelano 4. dejanje iz Domna. Zelo ste nam bili všeč obe narodni spevoigri Snubači in Rožmarin. Tudi Francozi so jih hvalili, katerim smo dali v roke kratke vsebinske izvlečke. Tudi otroke so vsi odobraval, ko so večje, starejše in „pametnejše“ nazorno prepričevali, kako nespameten da je in kako malo spoštovanja vreden pijanec. Da bi se pijancev to otroško prigo-varjanje le tudi kaj prijelo. Le škoda, da je začel rahlo padati dež in smo morali prireditev skrajšati.

Zal se je moral vrniti gospod konzul s svojim spremstvom še isti večer v Metz in naslednji dan ni vtegnil obiskovati naših bližnjih kolonij, kakor je prvotno nameraval. Ponovno pa nas je zagotovil, da je odnesel iz Aumetza najboljše vtise in da nas bo še večkrat rad obiskal.

Bog ga živil

Naj še omenim, da smo imeli danes, na francoski marodni praznik, v francoskem patronažnem kinu svojo posebno slovensko filmsko predstavo, ki je imela eno edino napako: da je postala dvorana prema jhna. Med odmori je igrala slovenska tamburaška godba pod vodstvom gospoda kapelnika Biščaka, dočim je spremljevala predstavo slovenska razlaga. Tudi tehnično najlepši teh groze polnih spominov na nečloveško klanje svetovne vojske — igrali smo Verdun — se nam je zdel prizor, ko je obiskal verdunski pekel srbski prestolonaslednik, naš današnji kralj Aleksander in se prijazno razgovarjal s francoskimi poiluji. Ves film pa se nam je zdel tem zanimivejši, ker smo lani v večji skupini osebno obiskali bližnji Verdun, njegove trdnjave, bojišča in grobove.

Giraumont.

Slovinci iz Giraumonta Rafaela za enkrat samo lepo pozdravljamo se mu zahvaljujemo za tako obilne in tako lepe novice in mu želimo dolgega življenja in trdnega zdravlja, to je dosti naročnikov in prijateljev. Prihodnjič bomo našim pozdravom priložili tudi še kaj novic. Seveda bomo komaj mogli tako lepih in veselih, kakor jih slišimo od drugod.

Tucquegnieux.

Rafael je bil sicer velik angel, prerok pa ne. Vsaj kar je zadnjič Tikenjčanom prerokoval, se ni obneslo. Ne gospoda pevovodja Kranerja namreč še vedno ni, ne izvezbanega pevskega zbora iz Dajčorta. Vsi skupaj so se ustrašili menda slabih časov, ki so prišli, čeprav jih Rafael ni prerokoval. Nekateri družinski očetje, ki so naredili vse šihte, kar so jih mogli, so prinesli za zadnji mesec po odbitem rudniškem konsumu reci in piši petnajst frankov in celo samo deset. S tem je treba plačati še mleko in obleko. Tako daleč je prišla revščina, da so morali odpovedati nekateri slovenske časopise, ki jih prodajamo od hiš do hiše in ki so vsem tako priljubili. Nekateri samci so zaslužili po 15 frankov na ših! Le kam bo to šlo.

Oklici: V župni cerkvi v Anderny sta bila oklicana Anton Muger in Francka Medved. Kakor izvemo bo sklenjena poroka doma v Jugoslaviji pred pričami in zeninovem pooblaščenjem, na kar bo prišla mlada žena in gospa takoj sem v Francijo k možu. Gotovo redek in nenavaden pa praktičen slučaj. Bog živi ženina in nevesto, če ne morda že moža in ženo!

Bolezen. Na živcih je težko obolel Fr. Kolenc, naš mirni in priljubljeni tovariš. Morali so ga odpeljati v bolnico v Nancy. Slišimo, da je že veliko boljši, želimo pa, da bi skoraj popolnoma okrevail in se vrnil med svoje.

Slovenska trgovina. Tudi z njo se ponaša naša mala slovenska kolonija. Dobra Klakovčarjeva družina, ki je pred kratkim prišla iz Kreutzwalda, jo je prevzela in z vsem potrebnim bogato založila. Mi moremo vsem svojim rojakom samo iz srca priporočiti: svoji h svojim!

Iznajdba. Praktično iznajdbo je dal patentirati te dni v Franciji in Nemčiji naš rojak rudar Jože Otrin. Gre za zelo preprosto in ceneno pripravo, s pomočjo katere vžge vsaka budilka hkrati ko začne buditi, tudi električno luč. Zaspanci ki radi preslišijo budilkino zvonjenje in zamudijo ših ali kakšno drugo važno pot, naj se obrnejo na gospoda iznajditelja ki bo spravil preproste aparate skoraj v promet. Njegov naslov je Jože Otrin, 12 rue Fontoy, Algrange Mos Francija.

Stiring - Wendel.

Tudi tu smo sprejeli z veseljem povečanega „Rafaela“ ter ga prebrali z velikim zanimanjem. Tu in tam se bomo oglašili tudi z dopisi in malo popisali svoje razmere. Pred enim letom nam je šlo še tako dobro, da šele sedaj razumemo, kaj smo imeli, ko se je vse obrnilo tako na slabo. Ko bi vsaj delali vse šihte in ne bi bilo treba praznovati! Ker je sila velika, so se začele pomagati nekatere naše žene s tem, da hodijo na delo h kmetom po okolici. Zaslužijo ne dosti, po kakih 20—25 frankov na dan brez hrane, pa je vendar to nekaj pomoči pri družini. Seveda so pa reve tiste, ki na polju ne znajo delati.....

Še nekaj tu pogrešamo! Društva, ki bi se ga mogli mirno okleniti, kakor beremo, da jih imajo druge toliko, posebno po Holandiji in severni Franciji. Društvo bi moralo ustrezati temle zahtevam: biti bi moralo res delavsko, kojega odbor bi imel skrb in ljubezen za delavstvo v prvi vrsti, ne pa zase in svoj dobrobit. Potem bi moralo biti tako, da imajo tam prostor tudi verni delavci, da se jih ne bi gledalo postrani ali pa celo zaničevalo, ako gredo v cerkev in se želijo udeležiti prireditve kakenga krščanskega društva. In tretjič bi moralo biti slovensko oziroma jugoslovansko; to smo bili in to tudi ostanemo. Rudarji: možje in fantje skup, da si osnujemo tako delavsko podporno društvo!

Merlebach - Freyming.

Zapustil nas je naš slovenski organist in pevovodja, g. Godec in odšel nazaj v domovino, odkoder je prišel pred tri četrt leta. Začasno nas poučuje Nemec, ki uči sicer zelo dobro, ali bi vendar rabili Slovence, že radi jezika. Ali je kje v Franciji kateri, ki bi hotel priti k nam in se lotiti tega posla. Nekaj priboljškov bo že dobil k svoji delavski plači. Ako je kateri, naj se oglasi!

Naše število se je znatno skrcilo. Ker jih je odpustil rudnik, so odšli delavci na vse strani. Nekateri tudi prostovoljno radi slabega zaslužka. Nekateri so jo mahnili kar naravnost v Jugoslavijo, drugi pa, in teh je večina, k utrjevalnim delom ob francosko nemški meji, kjer se še precej pohvalijo, osobito, ker nič ni treba praznovati in tako se precej zaslužijo. Težava je pa za stanovanja za oženjene, za samce pa oskrba. Italijanske kantine, katerih je največ, našim ne dopadejo in so tudi drage. Potem pride pa še težava s perilom. In pa — nabena stvar ni varna po kantinah, posebno pa še denar.

V bolnici v Hochwaldu je umrla 31. junija Alojzija Šohtar, rojena Waš, doma iz Suhe pri Škofji-Loki. Pred nekaj leti je prišla sem od doma, kjer je pustila moža in dva otroka v nadi, da najde tu srečo. Pa zastonj. Morala je umreti ker ji je pretrgala neizprosna tuberkuloza v mladih letih nit življenja. Naj ji sveti večna luč!

Porok, kakor jih je bilo tu do zadnjega časa precej med našimi, zadnji čas ni nič več. Fantje so deloma odšli proč, ostali si pa ne upajo ženiti radi slabih časov in pa — ker ni dobiti nevest, kakor bi si jih želeli in kakor jih je dobiti samo v domovini. Pravijo: kdor vzame dekle, ki je v koloniji zrastle, se velikokrat kesa. Bo nemara tudi precej resnice na tem, dasi seveda tako ni vedno res.

ISSOUDEN - INDRE.

Srednja Francija.

Tudi tu nas biva par slovenskih družin. Kako nam gre? Dosedaj moremo reči: ne dobro in ne slabo. Pač pa nam zanaprej na slabo kažejo. Skladišča so polna, kupcev za blago pa premali. Obetajo nam, da bomo zanaprej tudi praznovali po enkrat na teden, ko dosedaj še nismo. Zato ni svetovati, da bi kdo hodil sem iskat delo, ako ga drugje nima, ali ima samo slabo. Se bomo še oglasili. Pozdrav vsem rojakom!

LES BRUSSES-GARD.

(Juzna Francija blizu Avignona.

Pozdravim lepo vse Jugoslovane, ki jim pridejo te vrste v roke. Bivamo tu sredi hribov in skalovij v pustih krajih. Kdor se želi zabavati, mu tu ni obstati in gredo zato taki stran. Pa tudi sicer jih pusti mnogo tu delo, ker so se razmere tako poslabšale. Pa tudi drugod se taki, ki so odšli tu, ne pohvalijo. Dosedaj smo delali po štiri ali pet dni v tednu. Zanaprej obetajo, da pojde malo bolje. Ako bo le res. Zidajo tu 9 velikih hiš, kamor bodo spravili vse tujce, posebno Poljake, ki jih je tu največ in se bo imenovala kolonija: Cité des Polonais. Novih delavcev tu na delo zaenkrat ne sprejemajo. Hudo mi je, ker ne razumem francoski, kakor mož, ki biva že dalj časa tu. Tako v cerkvi ne razumem nobene pridige in tudi za veliko noč nisem mogla opraviti svojih verskih dolžnosti. Srečn ljudje tu po Franciji, ki imajo svojega duhovnika!

IZ SEVERNE FRANCIE.

Liévin P. de C.

Delavske razmere so stalno slabe. Prvo polovico julija smo delali le 10 dni. Delavcev zaenkrat še ne odpustčajo, razun v kakih posebnih slučajih. Pač pa so zaznamovani vsi bivši veseljaki-pondeljkarji in oni, ki so bili prevečkrat radi bolezn doma, da pridejo prvi na vrsto.

Društvo sv. Barbare je priredilo 9. julija igro „Krivo-prisežnik“. Pohvala je bila splošna tako od prijateljev kakor tudi od manj naklonjenih društvu.

Nekaj naših se je udeležilo veličastnega evharističnega kongresa v bližnjem Lille. Kdo bi si mislil, da je v naši versko mlačni deželi toliko verskega naudušenja in pobožnosti do sv. Rešnjega Telesa. Lep je bil posebno dan, ko je 50.000 otrok počastilo Jezusa in zadnji dan kongresa, ko je prisostovalo 300.000 ljudi veličastni procesiji. Vodil jo je kardinal Lienart, velik prijatelj in organizator krščanskega delavstva.

Arras.

Umrli je 16. julija generalni vikar Guillemant, velik prijatelj našega ljudstva. Ob vsaki priliki je storil za nas vse kar je mogel v škofiji in še pri zadnjem obisku kak teden pred smrtjo je naročil: Le name se obrnite, kadar bo kaj treba. Blagi gospod, ki ga je vse rado imelo, je umrl nagle smrti. Nej mu Bog bogato poplača njegovo ljubezen do nas tujcev!

LUXEMBOURG.

Esch/A. S 15. julijem so izgubili delo vsi Jugoslovani — samci, kakor tudi vsi poročeni, ki imajo svoje družine doma.

NEMCIJA.

Moers-Meerbeck.

Huda nesreča. Dne 5. julija se je ponesrečil na motornem kolesu g. Feliks Zupančič, doma iz Novega mesta. Na križišču cest je zadel potnika, ki ga je svojim kolesom vlekel 17 metrov s seboj, sam pa tako nesrečno padel, da si na dveh

mestih prebil lobanjo. Lastnik vozila, ki je sedel zadaj, se je le malo opraskal.

Smrtna nesreča. Drugi dan se je zgodila pri rudniku Rheinpreussen smrtna nesreča. Rudolf Sevnik, ki je bil na tem rudniku zaposlen kot ključavničar, je popravljaval transportni jermen. Nenadoma se začne jermen premikati in potegne s seboj našega vrlaga 22 letnega Rudolfa. Dobil je zelo težke poškodbe, katerim je še istega dne podlegel. Pokojni je bil samec, rojen 23.4.1909 v Vranskem pri Celju in je stanoval v Meerbeck, D.str. 91.

Važno za one, ki se odsele v domovino. Vsi oni, ki se odsele v domovino in so člani smrtne blagajne „Sterbekasse“, se opominjajo, da plačujejo dalje priznanske prispevke (Anerkennungsgebühren) in sicer za 6 mesecev naprej, če nečejo izgubiti prava na izplačilo. Odpuščenim v vednost! Oni, ki so dopuščeni od dela in ni verjetno, da bi bili zopet sprejeti in so nad 40 let stari in so člani „Pensionskasse“ se opozarjajo, da v prvem tekočem letu poravnajo priznanske zneske. Ker kakor hitro poteče eno leto, izgubijo pravo na vplačana leta. Ker imata Nemčija in Jugoslavija takoiimenovani ugovor, se štejejo leta vplačevanja tudi v domovini. Kdor se torej preseli v domovino in dela potem tam dalje, se mu vsa leta Nemčije štejejo in dobi po teh vplačilih zaračunano pokojnino tudi v domovini. Zelo važno je tudi, da društva javijo vse slučaje brezposelnosti in onih, ki nimajo pokojnine, da se jim po možnosti preskrbi delo v domovini. Javijo naj ime, dan rojstva, kraj pristojnosti, kje in kedaj delal, kedaj prišel v Nemčijo, kedaj odpuščen, koliko ima družine, koliko let je plačeval pensionskaso — vse to treba javiti na naslov Izseljeniškega Izaslastva v Düsseldorf.

Poklici za duhovni in redovni stan so povsod tudi v kraju tovarn in dimnikov.

Jožef Rendl, mašnik iz Kray-a pri Essenu ima slovensko mater.

Franc Ferjančič iz Holthausena pri Herne je brat Nereus v redu usmiljenih bratov v Waltbreitbachu.

Bernard Toman iz Gladbecka je brat Rheinholdus v Benediktinskem samostanu Gerleve, Vestfalsko.

Brigitta Sprager iz Essena je usmiljena sestra Austrudis.

Jugoslovenske škole u Nemačkoj.

U našoj koloniji u Nemačkoj, koja broji oko 50.000 iseljenika, ukazala se već davno potreba za osnivanjem narodnih škola. Inicijativom Jugoslovenskog Iseljeničkog i njenog Predsednika Iselj. Izaslanika g. Berislav Gj. Deželič otvorena su u poslednjim mesecima 6 školska tečaja, u svrhu podučavanja dece u narodnom jeziku, historiji, geografiji i narodnim pesmama.

Ovi tečajevi osnovani su u mestima Rajnsko-Vestfalske provincije, gde je naša kolonija najmnogobrojnija, i to za sada u Gladbecku, Homber-Hochheide, Marlu, Moers-Meerbecku, Osterfeldu i Suderwichu. Skolu vode naši inteligentniji radnici: G. g. Fr. Pokovec, V. Kovač, M. Zupanc, F. Cebin, I. Lindič, F. Čater, J. Šteh, i A. Korošec, po direktivama Iseljeničkog Izaslanstva Kraljevine Jugoslavije.

Sistem rada odgovara onome dečijih zabavišta, gde deca uz pesmu i igru uče narodni jezik i ostale vrline, kako je gore istaknuto. Tečajevi održaju se u prostorijama naših Jugosl. Društava, jer je to najpodesnije i najjeftinije, za sada 2—3 puta nedeljno, posle podne između 2—6 sati. Obuku u ovim tečajevima posećuje u svemu oko 150 dece, najvećma naših državljana poreklom iz Slovenije. Knjige za ove tečajeve, priposlala je Kralj. Banska Uprava Dravske Banovine u Ljubljani, dok će troškove oko uzdržavanje škola snasati delomično jugoslovenska društva, a delomično Ministarstvo Socijalne Politike i Narodnog Zdravlja.

Naša jugoslovenska društva u Nemačkoj poimence: Jugoslovenski Iselj. Odbor, kao i svi naši iseljenici podupiru spremno ovu akciju, smatrajući školu kao bazu za svaki kulturno-nacionalni rad u koloniji, pa ima nade, da će se u budućnosti serija školskih tečajeva moći proširiti na sva mesta u kojima žive naši iseljenici u Nemačkoj.

HOLANDIJA.

Proslava blagoslovitve društvene zastave v Lutterade.

Prekrasen dan so doživeli naši vrli rojaki v Lutterade in ž njimi vsi jugoslovanski izseljenci v Holandiji dne 19. julija. Nebo se je radovalo z njimi!

Popoldan ob 1/2 3. uri se je zbrala cela množica naroda pred patronatom v Lindenhevel, odkoder so v spremstvu mnogobrojnih holandskih društev z njihovimi zastavami skupno odkorakali v cerkev.

Slovesne večernice, ki jim je prisostvoval tudi Kr. Poslanik g. Straznicki s svojim tajnikom g. Stojkovičem in g. Dupont, jugosl. Konsul s svojo soprogo, so privabile s slovenskim petjem, kjer so se naši pevci res odrezali, toliko ljudstva, da je bila velikanska cerkev polna. Pridigar nam je orisal pot, ki je edino rešilna iz te svetovne zmede, je to pot dela, a tudi pot pravičnosti in ljubezni. Kar sama od sebe je privrela nato iz naših src posvetilna pesem presv. Srcu. Med večernicami je rektor cerkve g. Kissels blagoslovil novo zastavo, ki ji je bil boter konsul g. Dupont.

Po končanem obhodu skozi kolonijo, se je pričela slav-

društvo si je že nabavilo novo zastavo. Blagoslovitev te se vrši dne 20. septembra. Dopoldan ob 9. bo sv. maša (kot navadno), popoldan pri večernicah blagoslovitev zastave. Natančnejši program bo objavljen prihodnjič.

G. Oberžan odide na bolezenski dopust. Že več mesecev trpi naš duhovnik na živčni oslabeledosti. Ker je zelo obložen z delom, mu je zdravnik nujno nasvetoval, da mora za nekaj tednov popolnoma opustiti vsako delo in se odpočiti, sicer lahko pride kaj hujšega. Zato odide za en mesec na dopust v domovino. Vrne se začetkom septembra. Priporoča se čitateljem „Rafaela“ v molitev!

Vse slovenske službe božje v mesecu avgustu odpadejo.

Nov predsednik v Brunssumu. Na izrednem občnem zboru društva sv. Barbare je bil izvoljen za predsednika dosedonji tajnik g. Josef Hriberšek, ki stanuje v Brunssum, Dorpstraat 156. — Novemu g. predsedniku, ki je dobil poleg društva tudi nevesto iz domovine in se bo v kratkem poročil, želimo prav obilo uspeha pri društvenem delu, zlasti pa veliko mero potrpežljivosti, da bi dolgo vztrajal na tem svojem mestu!

Društvo v Heerlerheide se prav lepo razvija. Marljivi

Pevska Zveza društev sv. Barbare v Holandiji.

nest v patronatu, ki so jo otvorile tri slovenske deklice s svojimi deklamacijami: pozdrav zastavi! v slovenskem, holandskem, in nemškem jeziku. Nad vse ganljivo je nato s šopkom cvetlic pozdravila pridna Simončičeva hčerkica g. Poslanika, nakar so zapeli pevci „Lepo našo domovino“. Po pozdravu g. konsula (v holandskem jeziku) je otvoril predsednik g. Marinc slavnostno zborovanje, nakar je v nemškem jeziku pozdravil predsednik Zveze goste. Sledili so govori g. Kisselsa, g. Oberžana, ki je povdarjal ljubezen izseljencev do domovine in se zahvalil v holandščini za veliko gostoljubnost, ki jo uživajo Jugoslovani na holandskih tleh. Govoril je g. Poslanik, ki je v navdušenih besedah vspodbujal k zvestobi in ljubezni do Kralja in domovine; njegovemu govoru je sledilo viharo odbovanje. Zadnji je pozdravil zborovalce g. Dr. Poels, ki je povdarjal, da so Holandci dolžni prožiti obe roki njim, ki so morali zapustiti dom in svoje drage. Tamburaški in pevski zbor sta nastopala med posameznimi točkami, da je potelkla svečanost v najlepšem razpoloženju.

Društvu sv. Barbare častitamo prav iz srca k tako lepo uspelemu dnevu, zlasti pa h krasni novi zastavi in želimo, da bi se naši rojaki še bolj strnili v organizacijo, ki edina bo zmožna kljubovati težkim časom, ki jim gredo predvidoma nasproti.

Društvo v Spekholzerheide. — Razne novice. Tudi to

agitaciji odbornikov je pripisati, da šteje društvo okrog 100 članov. Le tako naprej! Pomnite, kdor je v organizaciji, ta ima vedno zaslombo! V slogi je moč!

Novo društvo dobimo najbrž v Chevremont-Kerkrade. Ker so naši ljudje v teh dveh krajih zelo oddaljeni od Eygelshoven in Spekholzerheide, kamor so deloma doslej pripadali v društva, so si zaželeli svojo lastno organizacijo. Duhovni vodja p. Teotim in g. Oberžan sta z zvezinim predsednikom g. Klinarjem proučila položaj in tako se vrši v nedeljo dne 2. avgusta v Chevremont ob 9. uri slovenska služba božja, in takoj po sv. maši ustanovni občni zbor novega društva.

Ljubezen naj nas druži, bratje! Nič sovraštva na nobeno stran!

Na hrano in stanovanje po ugodni ceni sprejme samce vdova ga. Antonija Kuder, Kampstr. 42, Heerlerheide. — Sprejmejo se tudi fantje na polovično krano. — Ker poznamo gosjo kot pošteno in ubogo vdovo, ki se s tem preživlja, jo priporočamo!

Bolne zobe popravlja po ugodni ceni zobozdravnik g. E. A. Huber, ki ordinira v Scherpenseel pri Waubach, ki leži tik ob holandski meji. Zobozdravnik ima posebno bolniško blagajno „Helvetia“, ki nudi prav ugodne pogoje za delavce in njihove družine.

IZ DOMOVINE.

V Jugoslavijo potujemo!

Pod vodstvom g. Izseljeniškega Izaslanika Deželiča iz Düseldorfa odpotuje dne 3. avgusta zvečer okrog 200 jugoslovanskih otrok v domovino. Otroci, ki gredo večinoma vsi k svojim znancem in sorodnikom, prispejo s posebnim vlakom dne 4. avgusta zvečer na Bled, kjer prenoče. Drugo jutro se peljejo na otok, kjer bo za njih služba božja, potem pa preko bele Ljubljane na posamezne domove. Vrnejo se začetkom meseca septembra.

Želimo našim malim prav veliko razvedrila in veselja v naši lepi domovini!

Statistika jugoslovanskih izseljencev.

Pred kratkim je izdal Izseljeniški Komisariat v Zagrebu statistiko izseljevanja v l. 1930. Iz tega posnemamo tele visoke številke:

V Evropske države se je izselilo 25.409 Jugoslovancev (od tek 6585 iz Dravske banovine, to je prejšnje Slovenije), in sicer v Francijo 13.593, v Belgijo 1660, v Nemčijo 2614, (večinoma poljedelavci), v Holandijo 400, v Luksemburg 62, itd.

Preko morja se je izselilo 13.560 Jugoslovancev (od teh 1671 iz Dravske banovine). Odišli so v Argentiniijo 4759, Zedinjene Države 4215, Kanada 2745, itd.

Vrnilo se je prekomorskih držav 7607 izseljencev.

Ljudsko štetje v Jugoslaviji.

Dne 1. aprila t.l. se je vršilo v naši domovini ljudsko štetje. Po statistiki šteje država 11.984.911 prebivalcev, ki bivajo na ozemlju 248.665 km.² Od teh pripade na Dravsko banovino 15.936 km.² in 1.037.838 prebivalcev.

V Dravski banovini je 1.087.916 katolikov, 5.307 protestantov (največ jih je ob madjarski meji), 761 židov. Po maternem jeziku se dele v 1.046.122 Slovencev, 17.725 Srbo-hrvatov, 26.654 Nemcev, 7.679 Madjarov.

PO SVETU.

Papeževa beseda vsemu svetu.

Ko je nedavno govoril sv. Oče Pij XI. po radiju vsemu svetu, ni njegova očetovska beseda, vsa prežeta ljubezni, nikogar pozabila. Posebno lepa je tista socijalna plat njegovega nagovora, ki vsebuje večno veljavna evangeljska načela, ki so edina trdna podlaga zdravega socialnega reda. To so načela pravice in ljubezni, ki jih je očetovsko poklical v spomin vladarjem in podložnim, bogatinom in revežem, delodajalcem in delavcem. Ker smo ravno v tem, poslušajmo te njegove nauke dobésedno:

Vladarjem: Ker smo obvezani napram vsem, opominjamo tudi one, ki so na vladi, da naj vladajo pravično in z ljubeznijo, ne v pogubo, ampak v splošen blagor in dober zgled, zavedajoč se neprestano, da ni oblasti razen od Boga, in da bodo morali Bogu dajati strog odgovor.

Podložnikom: Te pa opominjamo, naj bodo pokorni oblastnikom ne kakor ljudem, ampak kakor pooblaščenim od Boga, zakaj kdor se upira zakoniti oblasti, se upira božjemu redu stvari in s tem samemu sebi piše obsodbo.

Bogatinom: Ti naj vedo, da morajo smatrati sami sebe kakor služabnike božje Previdnosti in upravitelje ter razdeljevalce Njegovih dobrin, katerim sam Jezus Kristus pripo-roča reveže in od katerih bo večni Sodnik v tem oziru tem več zahteval, čim več so od njega sprejeli. Vedno naj jim bo svareče pred očmi strašna beseda: Gorje vam, bogatini!

Revežem: Opominjamo jih v Gospodu, naj imajo pred očmi revščino našega Gospoda in Odrašenika Jezusa Kristusa in naj, spominjajoč se njegovega zgleda in njegovih obljub, ne zanemarjajo pridobitve duhovnik vrednot in bogastev, obenem prizadevajoč si, da svoje stanje izboljšajo z dobrimi

namerami in čistim srcem, da bo Gospod na njihovi strani in ne bodo svojih rok zlorabljali, da delajo zlo.

Delavcem in delodajalcem: Goreče prosimo tako delavce kakor delodajalce, da se izogibajo medsebojne sovražne borbe, združeni med seboj v bratsko in prijateljsko zvezo, ter naj si med seboj nudijo eni sredstva, drugi pa vodstvo, pri čemer ne eden ne drugi ne sme zahtevati več nego to, kar je pravično, tako da oboji v pravem redu in miru zasigurajo sebi lastno dobro, družbi pa splošno korist.

Da bi njegove očetovske besede le ne bile glas vpijočega v puščavi.

Milijoni stradajo, države se oborožujejo.

125 milijard frankov izdajo države letno za oboroževanje. Tako je izjavil predsednik Zedinjenih držav Amerike. To so strašne vsote, če pomislite, da je ena milijarda 10.000 milijonov. Kako naj se gospodarske razmere izboljšajo, če države ne opustijo tega nepotrebnega zapravljanja ljudskega premoženja. Podpirajmo z molitvijo našega papeža Pija XI. ki že celi čas vladanja dela za mir med narodi in sicer za mir Kristusov v Kristusovem Kraljestvu.

Listnica uredništva.

Na razna vprašanja odgovarjamo: prav radi sprejemamo razne dopise, bodise od društev, bodisi od posameznikov. List je namenjen izseljencem, da jim služi vsestransko, da jih poučuje, jih obvešča o važnih odredbah oblasti in podobno, prinaša novice, pih kratkočasi in zabava. Čim več raznih dopisov in člankov, tem bolj bo list zanimiv. Opozorjamo pa dopisnike na znana pravila ozir dopisovanja: pišite samo resnico in nepristransko. Pišite kar moč lepo in razločno, samo na eno stran papirja in pustite ob strani rob za popravke in morebitne dostavke. Vse dopise pošiljajte ali naravnost v Heerlen, ali pa na urednike po posameznikih državah. Za Francijo ali na naslov: Kastelic Joseph, aumonier, Aumetz Presbyterie, Moselle, ali: Zupančič Valentin, aumonier, Lievin, Cité St. Pierre, 17, rue Mozart, Pas-de-Calais, ali: Hafner Antoine, aumonier, Merlebach, 15 rue de l'Eglise, Moselle.

ZA SMEH.

Skrivnost. Dan pred šolsko preizkušnjo sreča nadzornik nekega dečka. Nagovori ga ter med drugim vpraša, koliko je bogov.

Deček: „Pet, šest, sedem, osem.“

Nadzornik: „Tako? Koliki si pa ti šoli?“

Deček: „Prvi.“

Nadzornik gre in si misli: „No, to bo jutri lepa izkušnja!“

Pri skušnji zapazi nadzornik onega dečka ter ga zopet vpraša, koliko je bogov. Čisto prav odgovori deček: „Eden sam Bog je, pa tri božje osebe!“

Nadzornik: „Ej, kako pa to, da včeraj tega nisi vedel?“

Deček: „Ker vas nisem poznal. Gospod katehet so nam rekli, da je sv. Trojica velika skrivnost, pa sem mislil, da tega ne smemo vsakemu obešati na nos.“

* * *

Na kolodvoru v Jugoslaviji. Miha: „No, Janez ali greš v Holandijo?“

Janez: „Seveda!“

Miha: „Zakaj pa vlačiš prazne vreče s seboj?“

Janez: „Da bom denar vanje spravljaj!“

* * *

Oče: „Tonček, ti pa prihajaš danes iz šole zelo dobre volje.“ — **Tonček:** „Učitelj so me pohvalili.“ — **Oče:** „Tega si pa res ne upam misliti. Kaj pa so rekli?“ — **Tonček:** „Meni niso rekli nič, ampak Žigovčemu Janezku so rekli, da bode kmalu še bolj neumen kot jaz!“

DELAVEC MATEJ TALBOT.

Matej Talbot se je rodil 2. maja 1856. v Dublinu, glavnem mestu Irske. To deželo imenujejo „otok svetnikov“ in sliči v marsičem naši slovenski domovini. Po končani šoli se je Matej Talbot moral z brati oprijeti očetovega poklica: bil je delavec tja do svoje smrti s kratkim presledkom, ko je l. 1923. zbolel in moral v bolnico. Umrl je na nedeljo presvete Trojice, 7. junija 1925. Pokopali so ga na praznik presv. Rešnjega Telesa na pokopališču Glasvenin, na prostoru, kjer še nihče ni bil pokopan. Njegovo življenje je več ali manj obširno opisano že v mnogih jezikih.

Živel pa je Matej Talbot nekako takole:

1.

Paglavci.

„Si ju spravila, Liza?“ je vprašal oče.

Mati Liza je vzdihnila, ko si je razkrivala ruto, ki je bila za spoznanje čednejša od delavniške.

„Kaj pa sta spet nagodila, paglavca neposajena? Nikdar ne more biti človek vesel!“

„I, kaj!“

„No kaj! Kaj bi ju prikrivala! Saj ju poznam, barabci stal!“

„Veš, Karel, saj sta res barabci! — Tako lepo nedolžno sta vzela vsak svojo šolsko ropotijo: knjige, zvezke..... — Lipe je še stekel nazaj po računico, ki jo je bil pozabil. Počakala sva ga z Matejem pri tisti štacuni za obleke, ki so jo odprli oni teden. Ko pride, gremo lepo vstric proti šoli. Na vogalu pri peku se začneta nekaj ovirati, si nekaj pomozikneta — precej se mi je zdelo nekaj sumljivega — pa, kdo bi si mislil! „Lejte, mati, kdaj boste pa vi tak kolač spekli?“ vpraša Lipe. „Saj res, rozinov je,“ pravi Matej. Komaj stopim bliže, da bi pogledala v okno, sta jo že ucvrla vsak po svoji ulici: Matej na desno, Lipe na levo — jaz pa sama na vogalu. Za katerim naj grem? Tako se bosta spet celo dopoldne brez šole potepala op ulicah!“

„Barabci!“ je siknil mož, stisnil usta in nevoljno zaokrenil glavo. „Le po kom sta se vrgla, te vprašam! Saj nisva taka ne ti ne jaz! Saj so vendar deklice dobre, pridne — vse štiri! Ampak ti betičniki! Od samega pesjaka so! In kar osem jih je! Da bi bilo vsaj narobe: deklet osem in betičniki štirje! Le po kom so se vrgli?“

„Saj! Po kom so se vrgli?“

„Po tebi se niso! Po tebi so se vrgle hčere. Včasih pade jabolko tudi daleč od jablane. Po tebi se gotovo niso, Liza!“

„Po tebi pa še manj! Nate se zanesejo tvoji gospodarji: postavili so te za paznika pri pristaniškem uradu. Paznik je bil tvoj oče, paznik je bil tvoj stari oče, paznik si ti — vsa rodovina poštena, vsa vredna, da se ji zaupa —“

„Včasih rodi tudi dobro drevo malopriden sad. Kakršna mati, taka hči — to že velja zate in za deklice. So dobre, pobožne, prav po tebi. K sv. obhajulu hodijo skoro vsak

dan, rade molijo, kakor ti, saj imaš kar zmeraj z rožnim vencem ovite prste.“

„No, no, Karel, kaj bi tisto! Ali si ti slabejši? Kaj nisi v Marijini družbi! Vsak mesec in še vsak praznik greš k sv. obhajilu. Kaj ne moliš vsak večer vsej družini naprej sv. rožnega venca?“ —

„No, saj pravim: hčere so se vrgle po tebi. Po kom so se sinovi?“

„Da se le ne bi vdali še pijači! Tega se najbolj bojim. Jan ga že rad potegne, tudi Jože in Fran se ga ne branita; — in kaj ko zrastejo? Saj se jim še svetijo hlače od šolskih klopi!“

„Da se le pijači ne bi vdali! Jaz sem abstinent, odkar sem vstopil v moška leta. Ti pa še smrkavci, pa bi segali po pijači!“

„Ko bi jih človek mogel spraviti v kak pošten kraj! — Pa kam naj jih dava, berača! Na delo bodo morali, v pristanišče, v ladjedelnico bodo morali. A tam je toliko slabega zgleda, toliko slabe družčine, da se Bog usmili!“

„Obupal bi človek, če bi ne bilo greh, in nehal skoraj še moliti.“

„Karel, kaj govoriš! Ne smeš tega, to je greh! V nedeljo so pridigali, da je sv. Monika šestnajst let molila za sina Avguština, ki je bil menda zabredel kar v velike grehe — pa je potlej postal svetnik, škof in cerkveni učenik, sv. Avguština. Starši ne smejo obupovati, četudi nimajo vseh otrok pridnih, posebno še, če sami niso krivi.“

Mož je molčal in se pokesal prenačle besede, ki mu ni prišla iz hudobnega, pač pa iz razboljenega srca.

Opoldne se je zbrala številna družina, vsak s svojo žlico, in prigrmela sta tudi junaka Lipe in Matej. Ko sta stopila v tesno izbo in zagledala oblačni očetov in zaskrbljeni materin obraz, sta vedela, da bo huda ura in sta se nekako potuhnila.

(Prihodnjic dalje.)

Najboljša zavarovalnica za rudarje:

Nederlandsche Maatschappij v. Verzekering Hoofdkantoor Den Haag

Vplacila: 1.25 fl mesečno za slučaj nezgode
3.75 fl „ „ „ „ bolezni

Zavarovanec prejema: v smrtnem slučaju: 250 fl.
pri stalni nesposobnosti: 1000 fl.
pri zacasní nesposobnosti: 6 fl tedensko itd.

Ker je zavarovalnica jako ugodna, se Jugoslovanom priporoča.

Jugoslovanski zastopniki zavarovalnice:

Davorin Brečko, Tumulus 3. a. EYSDEN / Belgija /
Ivan Koritnik, Kampstraat 37, LUTTERADE.
I. Mercnik, Schanserweg 20. NIEUWENHAGEN
I. Novak, Rietstraat. HOENSBROEK

Isejo se novi zastopniki, javiti se je treba na naslov:

Jean Haemers, Tudderscherweg 36. SITTARD

Z.H.B. PIVO

MORATE ZAHTEVATI!

DOBITE GA POVSOD

ZALOGÉ

DEN HAAG

HEERLEN

TELEFON 205

Zahtevajte Z.H.B. pivo v steklenicah! Kdor ga enkrat poskusi, ostane stalen odjemalec